

Rozliczanie czasu pracy w praktyce

Przejdź do produktu na www.ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wprowadzenie	XVII
Rozdział I. Praca w godzinach nadliczbowych – zasady ogólne	1
1. Zasady polecenia pracy nadliczbowej	1
1.1. Pisemne polecenie pracy w godzinach nadliczbowych	3
1.2. Elektroniczna rejestracja czasu pracy (RCP) a nadgodziny	6
1.3. Obowiązek wykonywania pracy nadliczbowej	8
1.4. Dodatkowe zatrudnienie a praca w godzinach nadliczbowych	9
2. Rodzaje nadgodzin	11
2.1. Nadgodziny dobowe	12
2.2. Nadgodziny średniotygodniowe	14
2.3. Różnice między nadgodzinami dobowymi i średniotygodniowymi	18
3. Ograniczenia i zakazy dotyczące pracy w nadgodzinach	19
3.1. Ograniczenia pracy w nadgodzinach w skali doby i tygodnia	20
3.2. Roczny limit nadgodzin	22
4. Prywatne wyjścia a nadgodziny	26
4.1. Zasady udzielania zwolnień od pracy w celach prywatnych	26
4.2. Zasady odpracowywania wyjść prywatnych	27
4.3. Wyjścia prywatne a prawo do wynagrodzenia	30
Rozdział II. Ustalanie godzin nadliczbowych	35
1. Doba pracownicza a nadgodziny	35
1.1. Wątpliwości dotyczące doby pracowniczej	38
1.2. Praca po dniu wolnym od pracy a doba pracownicza	40
1.3. Doba pracownicza u kierowników	41
1.4. Rozliczanie pracy przypadającej między dobami pracowniczymi	42
1.5. Nadgodziny w przypadku tzw. ruchomego czasu pracy	45
2. Nadgodziny w różnych systemach czasu pracy	49
2.1. Nadgodziny w podstawowym systemie czasu pracy	50

2.2. Nadgodziny w systemach równoważnego czasu pracy	51
2.3. Nadgodziny w ruchu ciągłym	52
2.4. Nadgodziny w systemie skróconego tygodnia pracy	53
2.5. Nadgodziny w systemie weekendowym	53
2.6. Nadgodziny w skróconym czasie pracy	55
2.7. Nadgodziny w systemie przerywanego czasu pracy	56
2.8. Nadgodziny w systemie zadaniowym	56
3. Zwolnienie pracownika z pracy a nadgodziny	59
4. Absencje pracowników a nadgodziny	65
Rozdział III. Praca w dni wolne od pracy	69
1. Praca w niedziele i święta	69
1.1. Dopuszczalność pracy w niedziele i święta	72
1.2. Dzień wolny od pracy za pracę w niedziele i święta	74
1.3. Wynagrodzenie za pracę w niedziele i święta	75
2. Ograniczenia pracy w niedziele i święta w placówkach handlowych	78
2.1. Wyjątki od zakazu handlu	80
2.2. Ograniczenia pracy w Wielką Sobotę oraz Wigilię	81
2.3. Odpowiedzialność za naruszenie zakazu handlu	84
3. Praca w dni wolne z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	85
3.1. Dzień wolny za pracę w dniu wolnym z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy .	86
3.2. Wpływ choroby na udzielony dzień wolny	90
3.3. Wynagrodzenie za pracę w szóstym dniu tygodnia	91
4. Praca w dni wolne wynikające z rozkładów czasu pracy	95
5. Porównanie zasad rekompensaty w różne dni wolne od pracy	98
Rozdział IV. Godziny nadliczbowe kadry zarządzającej	101
1. Nadgodziny pracowników zarządzających	102
1.1. Definicja pracowników zarządzających	102
1.2. Zasady rekompensaty nadgodzin	105
1.3. Prokurent a pracownicy zarządzający	107
1.4. Nadgodziny bez prawa do wynagrodzenia	108
2. Nadgodziny kierowników wyodrębnionych komórek organizacyjnych	109
2.1. Definicja kierownika w orzecznictwie	110
2.2. Zastępcy kierowników	112
2.3. Niepełnosprawni i kobiety w ciąży a stanowiska kierownicze	113
2.4. Praca w dni wolne z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	114
2.5. Dyżury i praca na dyżurze kierowników	116
2.6. Nadgodziny „w razie konieczności”	117
Rozdział V. Rozliczanie czasu pracy zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy	121

---

1. Sposób określenia limitu godzin ponadwymiarowych	121
1.1. Konsekwencje nieokreślenia limitu	122
1.2. Zależności między limitem a systemem i rozkładem czasu pracy	123
2. Zasady planowania czasu pracy	126
3. Rozliczanie godzin ponadwymiarowych	127
3.1. Normalne wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe	128
3.2. Dodatki za godziny ponadwymiarowe	129
4. Godziny nadliczbowe pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy	132
4.1. Nadgodziny średniotygodniowe	133
4.2. Praca w dniu wolnym z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	134
4.3. Niepełnoetatowy kierownik komórki organizacyjnej	135
4.4. Zmiana wymiaru etatu w trakcie okresu rozliczeniowego	136
4.5. Zwolnienie pracownika w trakcie okresu rozliczeniowego	137
Rozdział VI. Rozliczanie czasu pracy pracowników niepełnosprawnych	139
1. Szczegółne zasady dotyczące czasu pracy pracowników niepełnosprawnych	139
1.1. Uprawnienia niezależne od stopnia niepełnosprawności	141
1.2. Uprawnienie zależne od stopnia niepełnosprawności	143
2. Ograniczenia pracy w nocy i w nadgodzinach pracowników niepełnosprawnych	145
3. Okresy rozliczeniowe czasu pracy w przypadku pracowników niepełnosprawnych	151
Rozdział VII. Rozliczanie czasu pracy w podróżach służbowych	153
1. Rozliczenie czasu pracy pracowników stacjonarnych	153
2. Rozliczanie czasu pracy pracowników mobilnych	162
Rozdział VIII. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe	169
1. Zasady ustalania normalnego wynagrodzenia za nadgodziny	169
2. Zasady ustalania dodatków za nadgodziny	174
2.1. Pojęcie „wynagrodzenie wynikające z osobistego zaszeregowania”	175
2.2. Obliczanie dodatku za nadgodziny	177
3. Podwyżka wynagrodzenia w trakcie miesiąca a wynagrodzenie za nadgodziny ..	180
4. Siatka płac a wynagrodzenie za nadgodziny	181
5. Ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych	184
5.1. Praca wykonywana częściowo w zakładzie pracy	185
5.2. Sposób wprowadzania ryczałtu za nadgodziny	186
5.3. Skutki wprowadzenia ryczałtu za nadgodziny	189
6. Zastępowanie wynagrodzenia za nadgodziny innymi świadczeniami	190
7. Rozliczanie wynagrodzenia za nadgodziny w 12-miesięcznych okresach rozliczeniowych	195

7.1. Niezrekompensowane na bieżąco nadgodziny dobowe oraz praca w dni wolne od pracy	196
7.2. Wpływ podwyżki wynagrodzenia w trakcie okresu rozliczeniowego na rozliczenie nadgodzin	199
7.3. Niewypłacone nadgodziny po zakończonym okresie rozliczeniowym	200
Rozdział IX. Czas wolny za godziny nadliczbowe	201
1. Czas wolny udzielany na wniosek pracownika	202
2. Czas wolny udzielany bez wniosku pracownika	206
3. Wpływ udzielonego czasu wolnego na wynagrodzenie pracownika	209
4. Najkorzystniejsze sposoby rekompensaty pracy w godzinach nadliczbowych	212
Rozdział X. Wynagrodzenie za pracę w nocy oraz za czas dyżuru	215
1. Wynagrodzenie za pracę w nocy	215
1.1. Zasady obliczania dodatku nocnego	216
1.2. Sytuacje uzasadniające wypłatę dodatku nocnego	219
1.3. Ryczałt za pracę w nocy	221
1.4. Wynagrodzenie za pracę w nocy a inne elementy wynagrodzenia	222
2. Rekompensata za czas dyżuru	222
2.1. Czas wolny udzielany za czas dyżuru	226
2.2. Wynagrodzenie za czas dyżuru	228
Rozdział XI. Ewidencja czasu pracy	231
1. Ogólne zasady prowadzenia ewidencji czasu pracy	231
2. Karta ewidencji czasu pracy	233
3. Dokumenty przechowywane wraz z ewidencją czasu pracy	243
4. Możliwość prowadzenia elektronicznej ewidencji czasu pracy	245
5. Okres przechowywania ewidencji czasu pracy	247
5.1. Zasady liczenia okresów przechowywania ewidencji czasu pracy	249
5.2. Ewidencja czasu pracy pracownika powracającego do pracy u tego samego pracodawcy	250
6. Naruszanie przepisów o prowadzeniu ewidencji czasu pracy	251
Rozdział XII. Dochodzenie roszczeń wynikających z przepisów o czasie pracy	253
1. Ogólne zasady dochodzenia roszczeń	253
2. Przedawnienie roszczeń z tytułu nadgodzin	256
3. Znaczenie ciężaru dowodu	258
4. Miarkowanie wynagrodzenia za nadgodziny	261
4.1. Zasady miarkowania wynagrodzenia	264
4.2. Miarkowanie wynagrodzenia w przypadku kadry kierowniczej	266
Rozdział XIII. Stanowiska urzędowe	269
1. Roczny limit nadgodzin	269

1.1. Pismo MPiPS z 13.11.2008 r. w sprawie ustalania rocznego limitu pracy w nadgodzinach (DPR-III-079-612/TW/08)	269
1.2. Stanowisko Komisji Prawnej GIP z 7.12.2009 r. w sprawie limitu godzin nadliczbowych u kierowców (GPP-417/501-4560-12/09/PE/RP)	270
1.3. Stanowisko Ministerstwa Infrastruktury z 12.3.2009 r. w sprawie rocznego limitu nadgodzin u kierowców (MR/908723/2009)	271
2. Tygodniowy limit czasu pracy	271
2.1. Stanowisko MRPiPS w sprawie maksymalnego średniotygodniowego czasu pracy z 15.10.2018 r.	271
2.2. Stanowisko MRPiPS w sprawie maksymalnego średniotygodniowego czasu pracy z 20.12.2018 r.	272
3. Wyjścia prywatne w godzinach pracy	273
3.1. Wyjaśnienia MPiPS z 28.8.2013 r. w sprawie odpracowywania wyjść prywatnych	273
3.2. Stanowisko MRPiPS z 5.1.2017 r. (uzupełnione 22.2.2017 r.)	273
4. Doba pracownicza a nadgodziny	274
4.1. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy w MPiPS z 1.8.2008 r. w sprawie doby pracowniczej (DPR-III-079-437/TW/08)	274
4.2. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 2.6.2008 r. w sprawie doby pracowniczej (GPP-302-4560-264/08/PE)	275
4.3. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 29.7.2008 r. w sprawie naruszenia doby pracowniczej (GPP-302-4560-569/08/PE)	276
4.4. Stanowisko GIP z 6.4.2009 r. w sprawie naruszenia doby pracowniczej po wolnym dniu (GPP-417-4560-19/09/PE/RP)	276
4.5. Wyjaśnienia Biura Promocji i Mediów MPiPS z 13.9.2013 r. w sprawie godzin nadliczbowych przypadających pomiędzy dwiema dobami pracowniczymi	277
4.6. Stanowisko MRPiPS z 5.1.2017 r. w sprawie rozliczania pracy w przestrzeniach międzydobowych trwającej powyżej 8 godzin	278
5. Nadgodziny w ruchomym czasie pracy – stanowisko MPiPS z 21.10.2013 r. w sprawie nadgodzin w ruchomym czasie pracy	279
6. Nadgodziny w systemie weekendowym – stanowisko GIP w sprawie nadgodzin w systemie weekendowym czasu pracy (GPP-459-4560-75-1/10/PE/RP)	280
7. Wynagrodzenie za pracę w niedzielę	280
7.1. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 18.10.2012 r. w sprawie dodatków za pracę nadliczbową w niedzielę i święta	280
7.2. Stanowisko MRPiPS z 16.6.2016 r. w sprawie udzielania dni wolnych za pracę w niedzielę	281
8. Praca w dniu wolnym z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy – stanowisko GIP w sprawie rekompensowania pracy w wolną sobotę (GPP-249-4560-52/09/PE/RP)	283
9. Wpływ choroby na udzielony czas wolny od pracy – stanowisko MRPiPS z 23.6.2016 r. w sprawie wpływu choroby na odbiór dnia wolnego za pracę w sobotę lub czasu wolnego za nadgodziny	284
10. Rozliczanie czasu pracy niepełnoetatowców	285

10.1. Stanowisko MRPiPS z 29.3.2017 r. w sprawie możliwości udzielania czasu wolnego od pracy za godziny ponadwymiarowe	285
10.2. Stanowisko MRPIPS z 19.5.2017 r. na temat rozliczenia czasu pracy w przypadku zmiany etatu w trakcie okresu rozliczeniowego	285
11. Prokurent a osoba zarządzająca zakładem pracy w imieniu pracodawcy	287
11.1. Stanowisko GIP nadesłane 2.12.2010 r. w sprawie prokurenta jako osoby zarządzającej zakładem pracy (GPP-364-4560-87-1/10/PE/RP)	287
11.2. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy MPiPS nadesłane 19.11.2010 r. w sprawie prokurenta jako osoby zarządzającej zakładem pracy	288
12. Nadgodziny kierowników wyodrębnionych komórek organizacyjnych – stanowisko Departamentu Prawa Pracy w MPiPS z 5.12.2008 r. w sprawie nadgodzin kierowników	288
13. Czas pracy pracowników niepełnosprawnych	290
13.1. Odpowiedź MPiPS z 24.7.2014 r. w sprawie czasu pracy osoby niepełnosprawnej przedkładającej po przerwie kolejne orzeczenie o niepełnosprawności	290
13.2. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 29.8.2014 r. w sprawie wykładni przepisów ustawy z 29.8.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz wynagradzaniu osób niepełnosprawnych dotyczących wynagradzania pracowników niepełnosprawnych (GNP-306-023-102-1/14) – odpowiedź na zapytanie Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych	291
13.3. Stanowisko MRPiPS z 29.8.2018 r. w sprawie zatrudniania pracowników niepełnosprawnych	292
14. Obliczanie wynagrodzenia za nadgodziny	293
14.1. Stanowisko MPiPS z 24.10.2014 r. w sprawie dzielnika do obliczania stawki godzinowej wynagrodzenia przy innej niż normatywna liczbie godzin rozkładowych	293
14.2. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 26.8.2008 r. w sprawie obliczania dodatku z tytułu pracy w nadgodzinach (GPP-306-4560-646/08/PE)	294
14.3. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy MPiPS z 20.8.2008 r. w sprawie obliczania dodatku z tytułu pracy w nadgodzinach (DPR-III-079-475/ZN/08)	294
14.4. Stanowisko MRPiPS z 4.8.2017 r. (w części dotyczącej wpływu podwyżki wynagrodzenia na wynagrodzenie za nadgodziny)	295
14.5. Stanowisko MRPiPS z 22.9.2017 r. w sprawie wypłaty wynagrodzenia za nadgodziny za okresy niewykonywania pracy	296
15. Ryczałt za godziny nadliczbowe – stanowisko GIP z 29.5.2009 r. w sprawie ryczałtowego wynagrodzenia za godziny nadliczbowe (GPP-110-4560-14/09/PE/RP)	296
16. Czas wolny za pracę w godzinach nadliczbowych	297
16.1. Stanowisko GIP z 21.4.2009 r. w sprawie terminu składania wniosku o czas wolny od pracy (GPP-306-4560-32/09/PE/RP)	297

16.2. Stanowisko MRPiPS z 7.12.2017 r. w sprawie przerwy niewliczanej do czasu pracy oraz wpływu czasu wolnego za nadgodziny na minimalne wynagrodzenie	298
16.3. Stanowisko MRPiPS z 8.9.2016 r. w sprawie nieobecności i pracy w nadgodzinach	299
17. Dodatek nocny	301
17.1. Stanowisko MPiPS z 19.3.2014 r. w sprawie obliczania dodatku za pracę w porze nocnej	301
17.2. Stanowisko GIP z 23.1.2008 r. w sprawie obliczania dodatku za pracę w porze nocnej	301
18. Rekompensata za czas dyżuru	302
18.1. Stanowisko Departamentu Prawnego w GIP z 8.4.2008 r. w sprawie rekompensaty za dyżur pełniony poza domem pracownika	302
18.2. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy w MPiPS z 17.3.2008 r. w sprawie rekompensaty za dyżur pełniony poza domem pracownika (DPR-II-079-123/TW/08)	302
19. Ewidencja czasu pracy – stanowisko MRPiPS z 6.8.2019 r. w sprawie prowadzenia ewidencji czasu pracy	303
20. Dokumentacja czasu pracy	304
20.1. Stanowisko MRPiPS z 8.3.2019 r. w sprawie prowadzenia innej dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy	304
20.2. Stanowisko Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 15.4.2019 r. w sprawie postaci elektronicznej dokumentacji pracowniczej	305
Aneks	307
1. Adresy – Okręgowe inspektoraty pracy, ich oddziały i biura terenowe	307
2. Dział szósty Kodeksu pracy	310

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl